

Folytassa, Jónás Judit

– Kleopátra – mondom neki, mert olyan kleopátrás. – Pécsi színésznő korában játszották az Antonius és Kleopátrát. Bizonyára címszereplő volt.

A nevetésében csengő-bongó golyócskák gurulnak, koccannak.

– Az egyiptomi királynő udvarhölgye voltam Koszta Gabival. Az aranyozott, súlyos Kleopátra-jelmezhez mi necchálót találtunk ki magunknak. A közönség találgatta, van-e testszínű trikó alatta. Nem volt.

Kilenc évvel ezelőtti beszélgetést folytatunk Jónás Judittal. A Pécsi Nemzeti Színház klubjában kezdtük, s itt szójuk tovább az érdi házban: otthonában. Akkor – délszaki színeket bakacsinba vonó történet – A ve-

András. Olyan kollégák, mint Héjja Sándor, Barkó György, Koszta Gabriella.

– *Jutka, az én vágyszínházamban maga nemcsak Kleopátra, de A párizsi Notre Dame varázsos és kiszolgáltatót Esmeraldája, egy prózai Carmen férfibolondító dohánygyári munkásnője, és gyermek után öhajtozó Yerma is. Öt év után vágzárlat miatt távozott Pécsről?*

– Erről később. Volt úgy, hogy Lengyel György direktorom a szerződtetés havában felhívott: mit játszanék szívesen? Volt egy álmom, Aldonza, a La Mancha lovagjában, de tudtam, ezt hiába mondanám. Ajánlottam azonban egy, az akkori légkörben kissé veszélyes témát. Nem lehetett tudni, mekkora lángra

Peer Gynt-rendezésében Anitrát, Fazekas Lajos Hat perc krimijében egy fontos szerepet, Bacsó Péter Rómiai című, folytatásos romatörténetében egy lányt, Lojkó Lakatos József Az utolsó táltos című tévéfilmjében ugyancsak jelentős szerepet.

– *Láttuk az Ekkehard NSZK-sorozatban egy férfiteljes harcoló amazon szerepében. Van-e dobozban új Jónás Judit-szerep?*

– Talán nálunk is képernyőre kerül a német–magyar Ágy télire című produkció. Egy fiatal német lány magyar fiúba szerelmes, de feketeügyletekbe bonyolódik. Én egy cigány jósnőt alakítok, aki Münchenbe is utána megy a hősnőnek, hogy visszatartsa a rossz lépéstől... Bacsó Péter a Wekerle-telepen forgatta új folytatását, a Helló, Doki!-t. Egy presszósnőt játszom ebben. A Doki (Kállai Ferenc) végül mindig itt, Lucácskánál köt ki, ő a lelki szemetesládája. Szerintem jó lesz, mert mai eleven témákat vet fel, hétköznapjainkból ismerős sorsokat idéz a figurákkal. Bacsóval élmény forgatni, mert ha látszólag ki is kapcsol, egyetlen szóval képes helyére billenteni a szituációt vagy a színészt.

– *Lorcához, a Cigányrománokhoz mint kulcsszóhoz visszatérve: volt egy álma.*

– A Cigányszínház. Már pécsi koromban szerveztem, s végül is ezért jöttem el onnan. Hozzá nem értő módon, laikusként, azaz természetesen fogtam hozzá. Kilincseltem, kérényeket fogalmaztam. Hiszen szükség van rá! A környező országokban sok helyen él, működik cigányszínház. De a művelődési házakban hiába kopogtattam. Rendszerváltás volt, sehol sem merték felkarolni az ügyet. Ha akadt is magas szintű kulturális vezető, aki segített volna, azt a következő politikai fordulat mindig sülyesztöbbe küldte. Végül, amikor anyámék építkeztek, felajánlották, hogy az alagsorban nyolcvan férőhelyes szobaszínházat hozhatok létre. De önkormányzati támogatás híján ez sem sikerült. Pedig olyan csapat jött volna össze, hogy el sem merem sorolni a neveket!

– *Azóta?*

– Hiányzik a színház. Szinkronizáltam, forgattam, de ez nem ugyanaz. Addig is nevelem elsős kisfiamat, s forgatom a fejemben két önálló est tervét. De ezeket „nem kiabálom el”, ugye megérti?

– *Az 1983-as Ki mit tud? nyertese nézi-e a mostani fordulót?*

– Hogyne. A mostani jobb, mint az előző. Elfogult vagyok a Ratkó József-verset mondó tiszadobi fiúval, akit taníthattam az Eötvös Pedagógiai Intézet előképzőjén. Tovább jutott, és a középdöntőben is örömet hoz majd a közönségnek.

Nemrég színes hetilap címlaposa volt Jónás Jutka. Ha bemutatják Bacsó sorozatát a televízióban, talán valamelyik színházi direktor felkap-

SPRECHER ILDIKÓ FELVÉTELE

– *Hiányzik a színház*

lencei kalmár előadása után voltunk. Pályájáról beszélt. Az 1983-as Ki mit tud? döntőjéről, melyben – ezt jegyeztem fel annak idején – „az a karcú kis fekete lány kivajúdta magából a Kései sirató anyahiányának szíves fröccsenő fájdalmát”. Akkor már tudta, hogy felvették álmai főiskolájára, s csak rajta múlik, hogy színésznő legyen. Igényes volt önmagával és a közönséggel. A tévés vetélkedő elődöntőjében Sántha Ferenc Kicsi madár című novelláját, a középdöntőben Nagy László versét, a Táncmeditációkat mondta el.

– *Pécs...*

– Életem első fontos, viharos korszaka volt. A főiskola után, 1987-ben szerződtem oda. Rendszerváltás, igazgatóváltások... Amí a politikai időszámítást illeti, kívül maradtam, mégis részese voltam. Megkerestek politikai erők, de nem csapódtam lepkeként a lángjukba; nem tartottam helyesnek művészként pártszolgálatba szegődni.

Az öt pécsi évad szerepek sorát ajándékozta neki. Csak néhányat közlünk. A Szépség és Szörnyetegben – „Csak nem néz Szörnyetegnék?” –, a Szépség, Turgenyev Nihilistájában (Apák és fiúk) Fencvicska. Az ember

kap a rasszizmus Magyarországon. Én Joséphine Bakert akartam eljárszani, akinek az élete, borszíne maga volt a kihívás. Nekem viszont a példa, az örökbe fogadott „szivárványgyerekekkel” nemre, fajra való tekintet nélkül. Igen ám, de nem volt matéria az előadáshoz. Lengyel György felkérte Forgách Andrást, Böhm Györgyöt a darab megírására, Fodor Ákóst a versekre. Végül ez a mű lett a pécsi búcsúelőadásom.

– *Mely meghozta a Domján Edit-díjat. De nem csak egy eleven legenda bőrébe bújt Pécssett.*

– A Művészetek Házának igazgatónője kért fel Weöres Sándor Psychéjére. Nagy kihívás volt ez a monodráma, de megérték a vajudási fájdalmak... Ugyancsak Pécssett született meg Lorca: Cigányrománok című önálló estem. Ezekkel máshol is felléptem, a Lorca-műsorral a Várban is, mely részleteiben képernyőre került.

– *Jó, akkor Federico Garcia Lorcától ágazzon kétfelé a beszélgetés. A Bernarda Alba házában szabadság után szomjazó Adelájaként is láttuk. Ez volt az első televíziós szerepe?*

– A Salomé Ruszt József Zala-

Láncmeditációkat mondta el.

– Pécs...

– Életem első fontos, viharos korszaka volt. A főiskola után, 1987-ben szerződtem oda. Rendszerváltás, igazgatóváltások... Ami a politikai időszámítást illeti, kívül maradtam, mégis részese voltam. Megkerestek politikai erők, de nem csapódtam lepkeként a lángjukba; nem tartottam helyesnek művészként pártszolgálatba szegődni.

Az öt pécsi évad szerepek sorát ajándékozta neki. Csak néhányat közlünk. A Szépség és Szörnyetegben – „Csak nem néz Szörnyetegnek?” –, a Szépség, Turgenyev Nihilistákjában (Apák és fiúk) Fenyicska, Az ember tragédiájában Hippiá, Mrozek Tangójában Ala, Kleist Bosszújában fontos női szerep... Olyan rendezők, mint Lengyel György, Vas Zoltán Iván, Szegváry Menyhért, Forgách

ad bővebbre bujt Pécssett.

– A Művészetek Házának igazgatónöje kért fel Weöres Sándor Psychéjére. Nagy kihívás volt ez a monodráma, de megérték a vajúdási fájdalmak... Ugyancsak Pécssett született meg Lorca: Cigányrománcok című önálló estem. Ezekkel máshol is felléptem, a Lorca-műsorral a Várban is, mely részleteiben képernyőre került.

– *Jó, akkor Federico García Lorcától ágazzon kétfelé a beszélgetés. A Bernarda Alba házának szabadság után szomjazó Adelájaként is láttuk. Ez volt az első televíziós szerepe?*

– A Salomé Ruszt József Zalaegerszegen vette fel még negyedéves főiskolás koromban. Úgy volt, hogy oda is szerződök, de Ruszt elhagyta Egerszeget. Szinetár Miklósnál játszottam Cinka Pannát, Gaál István

Zalánt, forgattam, de ez nem ugyan az. Addig is nevelem elsősfiamat, s forgatom a fejemben két önálló est tervét. De ezeket „nem kiabálom el”, ugye megérti?

– *Az 1983-as Ki mit tud? nyertese nézi-e a mostani fordulókat?*

– Hogyne. A mostani jobb, mint az előző. Elfogult vagyok a Ratkó József-verset mondó tiszadobi fiúval, akit taníthattam az Eötvös Pedagógiai Intézet előképzőjén. Tovább jutott, és a középdöntőben is örömet hoz majd a közönségnek.

Nemrég színes hetilap címlaposa volt Jónás Jutka. Ha bemutatják Bacsó sorozatát a televízióban, talán valamelyik színházi direktor felkapja a fejét: éppen ilyen érett, gyönyörű, égető pillantású, gordonkahangú karakterszínész nőre lenne szüksége a társulatnak! Így legyen.

Leskó László